

вони мають свою особну політичну історію, що тісно зв'язана з польською історією, і, остаточно, вони не почувують себе ближчими до москалів (Russians), ніж до поляків. В усіх своїх змаганнях до культури вони завше дістають підмогу від галицького союму і польських автономічних урядів, і вони користуються повним правом уживати свою мову в усіх своїх національно-культурних інституціях. Цікаво буде зазначити, що українські початкові школи численніші за школи польські; в Галичині також є більше греко-католицьких церков, ніж римо-католицьких. Українці мають скільки середніх шкіл, і саме тепер вони змагаються в австрійському парламенті, щоб було засновано окремих український університет.

То правда, що не вважаючи на цю щирі увагу (care), з якою поляки ставляться до потреб української людности, існують українські радикальні партії, що ставляться з ворожою непримиренністю до поляків; але навіть ті партії не дивляться на себе як на москалів (Russians), а борються, щоб здобути як найбільше і як найважливіших уступок особливій українській нації. Ці факти, яких гр. Бобринський не розповідає, виводять на чисту воду цю вартість і правдивість того, що він написав. В Галичині нема жодних російських шкіл, — ні публичних, ні приватних, в таких школах ніхто не учився б, бо в Галичині нема ніяких росіян. Коли-коли агенти всяких Бобринських, за допомогою грошей, пробують посягти зраду серед українського народу; це було доведено на кількох судових розправах; вони намагаються викликати політичну пропаганду, на користь Росії, і пробують також поширити схизматичну релігію серед українського народу, але до цього часу наслідки цієї пропаганди були незначні. Українська людність дає одсіч цій роботі; лиш маленьку купку пошастіло переконати, — за допомогою річей більш матеріальних ніж ідеальних, — і прихилити на бік цієї пропаганди, в чолі котрої стоїть гр. Бобринський.

Всі, що гр. Бобринський говорить про гніт над росіянами-схизматиками в Галичині, є абсолютно хвалюваними і позбавленими ґрунту. Факти, наведені ним, суть чистою вигадкою. По офіціальних даних в Галичині є 2.816 осіб схизматичної релігії, з по-серед котрих 1.926 належать до війська, і походять з Буковини. У Львові є церква для них, друга є в Станіславові. З огляду на цю пропаганду, яку обернено властиво не так проти поляків, як в дійсності проти австрійської монархії, галицький уряд, що перебуває в руках поляків, мусить уживати заходів, яких вимагає від нього австрійський закон, що в цій справі є однаковим із законами усіх інших європейських держав. Що ця пропаганда звичайно йде поруч з військовим шпіонажем, то цілком природно, що агенти її де-коли потрапляють до в'язниць. Але це не має нічого спільного з вигаданим гнітом, про який неправдиво пише гр. Бобринський. Твердження гр. Бобринського, в тих людей, що знають становище справ, може викликати лиш сміх.

Але лист гр. Бобринського викликає також і поважний міркування. Наша польська нація перебуває тепер в становищі, яке де-далі то стає гіршим та гіршим. Тяжкий гніт, що ми терпимо в Росії і Прусах, не зменшується, і наші вороги починають зживати зброю, яка нам особливо дошкудлива. Беручи на увагу, що польське питання оточене моральним ореолом, вони намагаються зруйнувати цей ореол всякими вигадками. Зразок таких намагань маємо в листі гр. Бобринського, і нам особливо болюче, що він був надрукований не в німецькій пресі, як то звичайно буває, а в Times, часописові Англії.

Молоде життя.

Цього разу мені хочеться поблакаги в нашою молоддю на тему, яка висить в останній час в повітрі, яку висуває само життя і вимагає її як найширшого обговорення, уваги і досліджування. Я говоритиму про кооперацію. Сподіваюся серед молоді найти ті чуді голосні струни, по яких чистим і могутнім аккордом пробігне всяка чиста, гарна ідея, находити відгук і захоплення нові і нові. Кооперація — жива потреба життя, сирава часта і вимагає молодого запалу, захоплення і віри. Кооперація на Україні росте, як віде в Росії. По даних 1911 року на Україні налічували до 4000 всіх кооперативів і 1700 самах споживчих. Але це не все: щодня одкриваються нові т-ва. Очевидно єсть якась сила, що створює витворює таку форму організації. Сила та — економічні умови, в які поставлено тепер наше селське господарство, його капіталізація, народження селської дрібної і середньої буржуазії. Д. Меркулов що досліджував кооперацію на Україні, наводить цікаву психологічну одміну українця — кооператора, яка приє розвинуто кооператив на Україні. Навішні історичні і географічні умови, які сприяли утворенню „стойкого і більше практичного характеру“ в українця, „яркої індивідуальності, даючої тверду основу для прочітих договорних зв'язків одної личности з другою“, він каже: „вряд-ли можна сумніватися, що почва для воєсприяття кооперативних начал є психологія українця, і мовлять, а почва достаточою благодарна“.

З кожним днем у нас засновуються все нові і нові кооперативи, кооператив набирає своїх оригінальних форм, комбінацій, виходить, так би мовити, з самого родючого ґрунту народнього. Все це говорить, очевидно, про те, що само життя вимагає сюди направити сили, енергію, знання. Треба допомогти народитися кооперативу. Але який кооператив? Сучасна наша кооперація має силу хиб. Вона часто-густо зовсім далеко стоїть од справжньої кооперативу. Часто це в вишій — гуртовій формі давня, як світ, вискукуванна звичайними, сильнішими бідах і кволах. Вона заражена такими болячками, як от кофобство, — кооператори складають прохання виселити з села євреїв і т. и. Вона зовсім не демократична, немає зв'язки, йде навпаки. А головне — в ній нема людей, нема євдох кооператорів, нема зв'язків діла, керування і парадників. Про це говорять справа на місяць, листи з сел і містечок, дописи; про це свідчить підпад совнів, жовіть преси кооперативної, про це криком кричать всі, хто близько приглянувся до кооперативу, хто був на кооперативних з'їздах і зібраннях. Ще недавно чули ми голос М. Ставця на сторінках „Ради“. Та цього і не можна не бачити, як не можна підчас пожежі не бачити вогню і диму. І все така велика сила людей, особливо молоді, не чує і не бачить. Можна вказати сотні прикладів, коли в селі єсть культурна людина — студент, чи вчитель, а селяне б'ються — мучаться не знаючи, як заснувати отой кооператив, що то таке кооперація, в чому в ній сила — чи тільки в одних кращих оселеннях, чи і в чому іншому.

І не допомагає та культурна людина проето тому, що сама тільки од когось чула скільки слів про кооперацію тому, що ставиться до неї байдуже, як до чогось няжчого, негідного уваги. Так ставиться до кооперативу велика частина кращої молоді, яка цікавиться соціальним життям, у якої прокинувся вже думки про необхідність допомогати народженню кращо, гарного в людях.

Тому то ми так мало бачимо по вищих школах студентських кооперативів, і гуртків для вивчення кооперативу. Так, у Петербурзі трохи не по всіх вищих школах єсть студентські кооперативи. Де-які з них, як от

*) В. К. 1911 р. кн. І. Меркулов: „Кооперативы в Россіи.“
**) Там-же ст. 94.

„Рідному Краєві“ Олени Пчілки, * у „Літерат.-Наук. Вістникові“ д. Д. А., в „Укр. Хаті“ д. Авратийського. Д-ій Копрірь в своїх статтях врешті прийшов до такого висновку, що наші артисти тоді поліпшаться, коли громадянство навчиться ставити певні вимоги штуді, навчиться цінити її, коли артисти не будуть голодні, „бо артист не може малювати для свого задоволення“. Між нашими артистами брак самоосвіти національної, гуртування, єдності... Найбликдніше висловився про укр. виставку артист Труш: „Київська виставка висвітлює усі жиби нашої штучки, але зарзом окazuje нам і світлі сторони, яких мало“. У нас (на львівській виставці) не було неудачних, а при тім претенційних творів, яких на київській виставці багато. Вони власне обнижують однопільність і гармонійність виставки та зменшують ефект ліпших творів“. Ще далі: „По-за тим не мають наші артисти ні одної спільної прикмети, яка б відрізняла їх від артистів інших націй“. Ще далі: „Надармо гляді на виставі як творцями більшших розмірів, аб об'являючи великих гадок, виражених сильною формою; нема ні одного твору, який би публіку зворушив і змусив товпатися коло себе...“

Через що-ж це так? та ясно що через те, що наші артисти — ідейні мислці з великими іменами, з доброю славою і друзі, що без імен і слави, у більшості являлись на укр. виставку без своїх звичайних дотепних праць, про котрих їх знають, і котрих вони собі придбали ті „великі імена“, являлись не уброяними картинами, гід-

при касі допомоги Політехніки, досить добре працюють і дають зясок. Де-які наведу живітють, закриваються і зявок відкриваються. А всі разом, хорять на невнання кооперативних принципів, невміння вести справу, недопачу кооперативного виховання. Єсть кооператив у Ярославі, але він дає тільки зяжку по згоді з приватними крамарями і до справжньої кооператива не підходить. Промайнула була чутка про кооператив і в межах України — у Харькові, але про його існування нічого невідомо. Про інші кооперативи і про спроби заснувати їх ми не чули.

По скільки українська молоді бере участь в петербурзьких кооперативах — не відомо. За кооперативу треба вв'язати і позичкову діяльність українських землячків та „Громад“. Як стоїть ця справа, чи розвивається вона, чи підпадає — трудно сказати, бо досі даних не вбрано, висновків не зроблено, хоч це був-би дуже і дуже цікавий показник життя наших землячків та „Громад“.

Та хоч в кооперативності Wolle касам допомогти не можна відмовити, однак, ідей справжньої кооперативу там не вивіш і свідомими вихованими кооператорами члени кас не од них стають.

Гуртків для вивчення кооперативу ми знаємо тільки два. Обидва вони були у Київі. Один заснувався в 1909 році серед університетів і, проіснувавши дек-який час, — розпався. Були у нього спроби легалізуватися, але вони не були задоволені. Що зробив цей гурток так і не відомо. Другий засновано було при „Громаді“ комерційного інституту в 1910 році. Діяльність його виявлялася в вивченню кооперативної літератури і перекладах кількох кооперативних книжок: Озерова, Глебова та інш. Вирхлий 1911 рік, з його циркулярами не дав змоги продовжувати праці. Коли до цього додати те, що на кооперативні теми дуже рідко пишуться реферати по політичній економії, що, як це бувало в комерційному інституті, на реферати по кооперативу зовсім небуває оновентів, бо велике число присутніх зовсім не знають кооперативу, і тому не віддаються промовляти, — то ясно отає, як мало знає наша студентська молоді кооперацію; як мало робить для вивчення її — як багато лежить це перед нею робити. Не кращі зв'язки у молоді середніх шкіл. Що до селянської і робітничої молоді та відповідної інтелігенції, то там справа стоїть не краще, бо, наскільки це можна бачити по газетних відомостях — учасників кооперативних курсів буває не дуже густо. Інших же форм добування кооперативного знання ми поки що не знаємо. Тоді, як скарги на відсутність цитоводів, призначив, касіри, які знайд-б теоретично і практично кооперацію — чуюмо з усіх боків, з кожного майже села.

Як бачимо, становище досить сумне. (Київськ буде).

Відгуки парламентського життя. < Бюджетна комісія одкинула асигнування мільйона карб. на ремонт Таврійського паладу. < Таганцев, Стахович і поляки подіють особляву думку в приводу питання про відокремлення Холмщини. Тут вони викладають думку опозитів, а тако-ж історію обміркування проєктів комісії і піднімають на загальному зібранні питання про поведінку Кобилянського, при чому будуть доводити, що остання засідання було законне. < Бюджетна комісія одкинула по-

*) Ми прохали-б „Громаді“ та землячків надіслати редакції нашої газети такі дані за весь час існування кас допомоги. Та і взагалі відомості про кооперативні заходи „Гр-а“.

) Рідному Краєві Олени Пчілки, * у „Літерат.-Наук. Вістникові“ д. Д. А., в „Укр. Хаті“ д. Авратийського. Д-ій Копрірь в своїх статтях врешті прийшов до такого висновку, що наші артисти тоді поліпшаться, коли громадянство навчиться ставити певні вимоги штуді, навчиться цінити її, коли артисти не будуть голодні, „бо артист не може малювати для свого задоволення“. Між нашими артистами брак самоосвіти національної, гуртування, єдності... Найбликдніше висловився про укр. виставку артист Труш: „Київська виставка висвітлює усі жиби нашої штучки, але зарзом окazuje нам і світлі сторони, яких мало“. У нас (на львівській виставці) не було неудачних, а при тім претенційних творів, яких на київській виставці багато. Вони власне обнижують однопільність і гармонійність виставки та зменшують ефект ліпших творів“. Ще далі: „По-за тим не мають наші артисти ні одної спільної прикмети, яка б відрізняла їх від артистів інших націй“. Ще далі: „Надармо гляді на виставі як творцями більшших розмірів, аб об'являючи великих гадок, виражених сильною формою; нема ні одного твору, який би публіку зворушив і змусив товпатися коло себе...“

Через що-ж це так? та ясно що через те, що наші артисти — ідейні мислці з великими іменами, з доброю славою і друзі, що без імен і слави, у більшості являлись на укр. виставку без своїх звичайних дотепних праць, про котрих їх знають, і котрих вони собі придбали ті „великі імена“, являлись не уброяними картинами, гід-

ними їх доброї слави. Хіба справді не болять серце за те, що одірвали вони од укр. виставки кращі свої праці і поведи їх на чужі виставки? От у „Літ.-Н. Вістнику“ д. Д. А. пише, що артист Масленков, який дав на „укр. виставку“ всього дві навіть не типичні для його дрібнички, (через те ми й не гадували його), зараз-же після того виставки у „художників київлян“ як де-сять „поетичних“ картин — тим же приклад од ідейних художників? дали на ті-же виставці д. Орлов, про якого можна було тільки мельком агадати, виставив зараз-же, як пише „Укр. Хата“, „куди кращі картинами, ніж на українській“, ще далі д. Васильківський теж зараз-же виставив аж тринадцять своїх нових картин на петербурзькій виставці „Товариства художників“ та певне й багато інших, що одкупились од українців всяким дрібляком, зробили теж саме, і от через таке то „ідейне“ відношення до своєї першої національної виставки — дивиться, що вишлю — приклад далеко лєкравший і багато сумніший де й чужа й своя пресо відомому художникові з тією доброю славою прямо „мирною кончиною“ прошивала. Безперечно на „укр. виставці“ артист Васильківський мав-би по праву зайняти одне з найважливіших місць, бути одним з її отовітів, бо він на протязі своєї артистичної діяльності заробив тую добро славу, а от через те тільки, що зовсім нічого не дав з своїх нових картин, або хоч-би

й в старих та гідних ті зароблені слави — дивиться, що почала про його писати преса — і досадно і соромно робиться — д. Вурданов у „Київской Мысли“ просто зачислив його до катеґорії тих, що „искусство их не стоило“. (Та не вж-ж так-таки й „не коштує?“) д. Кузьмин у „Києвк. Почт“ про праці д. Васильківського сказав — „вз художественном отношении работы эти больше чьм славы“. Значить які-ж?

Спеціальний художественний журнал „Искусство“, де широко обговорюються всі художні явища, а тим паче виставки, навіть не гадає д. Васильківського, а взагалі про укр. артистів казав, що „принцип“ їм таке виставляти і що як-би це була виставка собі звичайна, то — ми би сказали про неє, що она неудачна і только. Но если говорить, что его национально-украинская, то нужно сказать, что красота и художественное обаяние Малоросии здесь не чувствуется“.

Артист Ів. Труш у своїй ґрунтовній статті у „Ділі“ каже, що д. Васильківський „споріднений в де-чм з А. Ждахою“ картини якого „належать до перешитих нашої ще вчорашньої культури“. Що „своєбі обробці (у д. Васильківського) виставляє поде куди багато бажань, а ще у видці з вишколеним оком, то нагадує багато такого, що характерніше більш дилетантів чим справдішніх артистів...“ Д. Копрірь у своїх статтях („Рада“) мимоходом сказав, що д. Васильківський „ветеран, що стоїть далеко від новітньої техніки“ тай

раду про те, щоб на прикінці думської сесії служачим в канцелярії Думи було видано 70,000 карб. нагорода.

< Комісія Державної Ради про городове „положення“ в Польщі ухвалила курі і визнала, щоб нерухомі маєтності оцінювались згідно з оцінкою збору державного податку. < Св'яц. Титов в „Р'вчи“ спротивує звістку про те, що він вступає в університет. Він не робить цього через те, що не хоче ухилитися перед виборками від одповідальності. < Колокольц* з приводу звісток про св'яц. Титова пише: „тужурка і сорочка більш личила-б Титову, ніж ряса“.

< В комісії про недоторканість особи поставлено на чергу питання про скасування меж європейської осілости. З 30 ти депутатів на засідання прибуло тільки 6. Докладчик Дятраков радив обміркувати питання, Ніселевський вважував, що немає кворуму. Обговорення справи одложено. < Питання про судобудування буд-б обговорювались в Думі в суботу, або в поведілок. Кажуть, що обговорення його пр'ягнуться двоє засідальць.

Будуть говорити Коконцев і Григорович. < Комісія державної оборони внесла питання про додаткове асигнування 136,000 карбованців на ремонт броненосців „Пантелеймон“ і „Бастарф“. < З приводу питання про судобудування в Думі будуть говорити: касіди Мільков, Шпагарьов і Чельюков, прогресист Уваров, октябристи Кануєтин і Гучков.

Більшість — за те, щоб замовлення по будові флоту оддавались російським казенним заводам.

ПО РОСІИ.

— Закон про страхування робітників. З наказу міністра торгу й промисловости впроважена особлява міжвідомствена нарада, на якій обговорюватимуть питання про проведення в життя нових законів про страхування робітників. До участі в нараді, яка має одкритися в перших числах іюня, залікано представників од промислових організацій і окремих фабрично-заводських робітників. Народа має, між иншим, висловитися про строк заведення в життя законів по окремим районам. Міністерство торгу й промисловости, з свого боку радить увести закон про більшчій касі спочатку тільки в одному фабрично-заводському районі, а коли вдасться, то й в петербурзькому. В останніх районах думають заводити закон не відразу.

Закон про страхування од нещасних випадків думають увести одчасово в більшості фабрично-заводських районах Європейської Росії. („Р'вч“).

— Волзько-сібирська водна дорога. Управління водних доріг виробило цікавий проєкт злучення ріки Ками з Іртишом. Здійнення цього проєкту дасть багату сибірському краєві гарний і дешевий водний шлях до центра Європейської Росії. В св'язі майбутньої водної магістралі, (довжина — 1640 верстов) увійдуть ріки Чусова, Ісеж і Тобол каналом по долині ріки Рішетки. Єсть інша чутка, що мають на увазі використати також Чусовське озеро та Патрушихинське болото.

— Законопроєкт про початкові школи. Недавню одбулося засідання согласительної комісії по законопроєктові про вищі початкові школи. В засіданні одголослено прийняли статтю 49, що дає право учням вищих початкових шкль поступати у відповідні класи загальноосвітньої, середньої школи при тій одначе умові, щоб учні, переходячи в ці школи, тримали додаткові екзамени по чужій мові.

Починаєте аналізувати своє почуття, випикувати, від чого воно, й рятуючи в увазі вашій стають — жалобні сльзи, дим кадильний, мятіння у хвилюючих свічок і тремтіння од хвилювання голос священника, хоча-б, скажемо, о. Сивькевича: — Покой, Господи, душу усопшого, невинаю убиеного отрока Твого, Авдірія... І натовп нещасних людей, що зібрався на павахиду по невинаю годі. Д-ій Д. А. у „Літературно-Наук. Вістнику“ наговорив про д. Васильківського такого, що мало чим краще за Вурдановське — „чувство ихъ не коштує“ — що вже час д. Васильківського пройшов, що він без кінця і на всі лади повторює сам себе, що „не в зяв краєвидах смак Васильківського причуєва уміцати грубі штафажі червоноштатних козаків“ а далі це гірше: „Васильківський ніколи не був зоегом української природи, ні степ, ні ставок, ні габок Васильківського ніколи не давали настрою, не промовляли до душі“ і т. д. З одних цілковито можно агалятися у статті д. Д. А. а це що „являється Васильківський на укр. виставці не в щасливому світлі“. У „Рідному Краєві“ сказано: „на жаль, шановний артист приєднав не кращі свої твори!“ От бачте, що робить те легковажність своєю місцевською репутацією, але ж це це не все, продовжимо це трішки. В цікавій статті Ол. Авратийського теж немає колочотї правди — „отає сумно, коли доводиться завжди констатувати одні й тіж прегрікі факти. Воім відомі артисти своїми великими працями, виставляють на першій загальноукраїнській артистичній виставці тільки дрібляк, те, що десь там довго лежало заборонене і навіть забуте. Деж праця останніх років? Де більшш полотно, хоч і давніші, але кращі і сильніші виставлені? Тут д-ій С. Васильківський, ф. Красицький, І. Труш, В. Кричевський виставили мішаторні етюди, або аразки орнаменту“ йдуть ще перелічення — далі — д-ій Орлов виставив одночасно

жмим мовам, новим і старим, яких навчають в тій школі, куди вони мають охоту поступати. („Г. М.“). — Із життя засланців. Із Мезені, архангельського губернії, до „Р'вчи“ пишуть, що останніми часами там жити засланцям робиться дуже тяжко. Завжди тривога: труси, висилки по хуторам й таке інше. Для чого це все діється — мабуть і сама адміністрація не відає. В марті місяці 8 душ вислали в села, а равші одного засланця випроводили в такий глухий закуток, де інших засланців немає, утворивши йому таким чином щось подібне до одинокости. В апрілі знову вислали 15 душ. В селях засланцям теж не дають супокю — тіж труси, конфіскації книжок, а иноді й газет. „Р'вч“ наводить такий зразок протоколу після трусу: „1912 р. апріля 17 дня, роблячи трусу у административного засланця Х., забрали і приєднали до протокола дві книги мезенської бібліотеки попечительства про народну тверезість: перша книга — твір Байрона 528 сторінок, а друга — повний зборник творів В. Г. Білінського 1334 сторінок. Поліцейський урядник мезенського повіту (підпач). Коментарі до цього звіту.

— Всіх звістив. Астраханські купці брати Мамедова, що завжди витягують з води затоплені пароходи, обіцяють витягти „Титанік“ і ведуть в цій справі переговори з правлінням т-ва „Вілої арки“, якому належав „Титанік“. „Біла Зірка“ обіцяє заллати купцям за це 3 мільйонів карбованців.

— Міністр народної освіти вирішив замінити учительські курси спеціальними курсами, які будуть засновавати при округах.

— Роспоряджачий драматичної трупи Попову суд штрафував на 25 карбованців за те, що під час вистави в Севастополі п'єси „Хаджі“ вона випустила на сцену артистів в офіцерській формі.

— В фізико-математичний одділ академії наук надійшов проєкт про заснування експериментального інституту для досліджування впливу анокогії на організм. Одділ розглянув проєкт і визнав, що майбутній інститут не може претендувати на значіння наукової інституції. („Р'вч“).

*) Дав. каталог виставки 1912 р.

жмим мовам, новим і старим, яких навчають в тій школі, куди вони мають охоту поступати. („Г. М.“). — Із життя засланців. Із Мезені, архангельського губернії, до „Р'вчи“ пишуть, що останніми часами там жити засланцям робиться дуже тяжко. Завжди тривога: труси, висилки по хуторам й таке інше. Для чого це все діється — мабуть і сама адміністрація не відає. В марті місяці 8 душ вислали в села, а равші одного засланця випроводили в такий глухий закуток, де інших засланців немає, утворивши йому таким чином щось подібне до одинокости. В апрілі знову вислали 15 душ. В селях засланцям теж не дають супокю — тіж труси, конфіскації книжок, а иноді й газет. „Р'вч“ наводить такий зразок протоколу після трусу: „1912 р. апріля 17 дня, роблячи трусу у административного засланця Х., забрали і приєднали до протокола дві книги мезенської бібліотеки попечительства про народну тверезість: перша книга — твір Байрона 528 сторінок, а друга — повний зборник творів В. Г. Білінського 1334 сторінок. Поліцейський урядник мезенського повіту (підпач). Коментарі до цього звіту.

— Всіх звістив. Астраханські купці брати Мамедова, що завжди витягують з води затоплені пароходи, обіцяють витягти „Титанік“ і ведуть в цій справі переговори з правлінням т-ва „Вілої арки“, якому належав „Титанік“. „Біла Зірка“ обіцяє заллати купцям за це 3 мільйонів карбованців.

— Міністр народної освіти вирішив замінити учительські курси спеціальними курсами, які будуть засновавати при округах.

— Роспоряджачий драматичної трупи Попову суд штрафував на 25 карбованців за те, що під час вистави в Севастополі п'єси „Хаджі“ вона випустила на сцену артистів в офіцерській формі.

— В фізико-математичний одділ академії наук надійшов проєкт про заснування експериментального інституту для досліджування впливу анокогії на організм. Одділ розглянув проєкт і визнав, що майбутній інститут не може претендувати на значіння наукової інституції. („Р'вч“).

Маленький фельетон.

В пустий сід хоч тулцею. Позивчора „Киевлянин“ подав до відому читачів сенсаційні дані розслідування колишнього сищика Красовського в приводу вбивства хлопчика А. Ющинського. Негайно треба, — закликає газета, — перевірити матеріали д. Красовського, щоб уникнути страшної судової помилки.

А треба, що й казати! аж он як треба, але... Коли буде усунено судову помилку, то це значить вивазено тільки буде д. Вейліса.

— Доброта Бейліса вважати по суду виправданним, — скаже суд, — а на його місце посадити справжніх убивців.

Так, чудесно! ми а вами, читаю, ані трохи не сумнівались, що воно так і станеться, але... щось не дуже радощі задоволення виробом правосуддя проймають ваше серце.

Лашається на душі якась гірка гуща од усього цього страшного діла.

Починаєте аналізувати своє почуття, випикувати, від чого воно, й рятуючи в увазі вашій стають — жалобні сльзи, дим кадильний, мятіння у хвилюючих свічок і тремтіння од хвилювання голос священника, хоча-б, скажемо, о. Сивькевича: — Покой, Господи, душу усопшого, невинаю убиеного отрока Твого, Авдірія... І натовп нещасних людей, що зібрався на павахиду по невинаю годі. Д-ій Д. А. у „Літературно-Наук. Вістнику“ наговорив про д. Васильківського такого, що мало чим краще за Вурдановське — „чувство ихъ не коштує“ — що вже час д. Васильківського пройшов, що він без кінця і на всі лади повторює сам себе, що „не в зяв краєвидах смак Васильківського причуєва уміцати грубі штафажі червоноштатних козаків“ а далі це гірше: „Васильківський ніколи не був зоегом української природи, ні степ, ні ставок, ні габок Васильківського ніколи не давали настрою, не промовляли до душі“ і т. д. З одних цілковито можно агалятися у статті д. Д. А. а це що „являється Васильківський на укр. виставці не в щасливому світлі“. У „Рідному Краєві“ сказано: „на жаль, шановний артист приєднав не кращі свої твори!“ От бачте, що робить те легковажність своєю місцевською репутацією, але ж це це не все, продовжимо це трішки. В цікавій статті Ол. Авратийського теж немає колочотї правди — „отає сумно, коли доводиться завжди констатувати одні й тіж прегрікі факти. Воім відомі артисти своїми великими працями, виставляють на першій загальноукраїнській артистичній виставці тільки дрібляк, те, що десь там довго лежало заборонене і навіть забуте. Деж праця останніх років? Де більшш полотно, хоч і давніші, але кращі і сильніші виставлені? Тут д-ій С. Васильківський, ф. Красицький, І. Труш, В. Кричевський виставили мішаторні етюди, або аразки орнаменту“ йдуть ще перелічення — далі — д-ій Орлов виставив одночасно

жмим мовам, новим і старим, яких навчають в тій школі, куди вони мають охоту поступати. („Г. М.“). — Із життя засланців. Із Мезені, архангельського губернії, до „Р'вчи“ пишуть, що останніми часами там жити засланцям робиться дуже тяжко. Завжди тривога: труси, висилки по хуторам й таке інше. Для чого це все діється — мабуть і сама адміністрація не відає. В марті місяці 8 душ вислали в села, а равші одного засланця випроводили в такий глухий закуток, де інших засланців немає, утворивши йому таким чином щось подібне до одинокости. В апрілі знову вислали 15 душ. В селях засланцям теж не дають супокю — тіж труси, конфіскації книжок, а иноді й газет. „Р'вч“ наводить такий зразок протоколу після трусу: „1912 р. апріля 17 дня, роблячи трусу у административного засланця Х., забрали і приєднали до протокола дві книги мезенської бібліотеки попечительства про народну тверезість: перша книга — твір Байрона 528 сторінок, а друга — повний зборник творів В. Г. Білінського 1334 сторінок. Поліцейський урядник мезенського повіту (підпач). Коментарі до цього звіту.

— Всіх звістив. Астраханські купці брати Мамедова, що завжди витягують з води затоплені пароходи, обіцяють витягти „Титанік“ і ведуть в цій справі переговори з правлінням т-ва „Вілої арки“, якому належав „Титанік“. „Біла Зірка“ обіцяє заллати купцям за це 3 мільйонів карбованців.

— Міністр народної освіти вирішив замінити учительські курси спеціальними курсами, які будуть засновавати при округах.

— Роспоряджачий драматичної трупи Попову суд штрафував на 25 карбованців за те, що під час вистави в Севастополі п'єси „Хаджі“ вона випустила на сцену артистів в офіцерській формі.

убивним демонстративно-глибоко зітхає...
Зітха, глибоко, з великим жалем і тугою зітхає, може хто навіть слово видавлює на віі, але та туга, той жаль не одбиваються в очах...
В очах ватопу хижим вогником дось глибоко світається запекла, люта зненависть...
Зітхання й сльози? жаль і туга? Демонстрація.
Отрок Андрій, невинно убивний? До отрока Андрія й до того, що він—невинно убивний, ватопні панахидному разом з батюшкою Синькевичем, що посилає до престолу Всевишнього святі, повні великого амисту й надії, слова, стільки ж діла, що существу, як нам з вами, читаю, до того, чи піла сьогодні чай киятська екс-богданша, чи ні.
"Чо-ж так слухають" славновісного батюшку? чога так тяжко зітхають?
Річ у тім, що батюшка Синькевич виголошує в-голос:
— Невино убивного...
А сердце його радісним тіпаням додає:
— Жидами.
І відчуває з великою вітхою, як з ним в ушес тіпанеться ще кількнадцять десятків таких самих запеклих сердець, що й його.

Що по панахидному "чину" зась було промовити в церкві, то другого дня, або й того самого, виголошено гучно на сторінках хижого "Двуглавого Орла" й кинуто в юрбу босачки на киятських майданах славетним, невловимим, недоторканим студентом Голубовим, потім підхоплено всією чорною агрою всієї Руси й повесено в темний, неосвітлений народ.

Незбаром жидівський пейзаж, — напружували свою горлянку чорні патріоти, починаючи одягоюсь Ваньки Катня й ківачучи депутатом Державної Думи, п. Замисловським, — тому, християне, пильуйте своїх дітей.

І далі—коментарі.
А "Н. Время" через свого присяжного упряря, Михайла Мєвшикова, заводить навіть свого оглашеного хаседа, який в запалі каяття, голодним, кровожадним песом вие на всю Росію про жидівське кровопийство.

Темна маса слухає й мотав на вує, щоб при слухній нагоді накинуться з усією своєю, нездержаною світлом науки, лютою на вигаданий чорною юрбою катів "невино убивного отрока Андрія".

— Вважати Бейліса по суду вправданним!..
Слава Господеві, що не попустив загинути невинній людині до допоміг звайти мучителя сердючного хлопчика й не преклонив вука Свого до чорного, хижидського виття!

Але...
Але—хто покарає вбивців чистого серця народнього?
Погромів з приводу вбивства хлопця Андрія Юшинського не було й ую злобу та зненависть вилито було тільки гавемними язиками та перами.

Але хто-ж не знає про велику силу слова, тим паче друкоювого, до якого темна маса отавиться з більшою ймовірністю, ніж освічена?..
Хто не тамить, яку спокусу було посяяти словом серед тих духово "малих"?

Хто-ж покарає оячів?
Адже-ж лагідний повний вєспроєння й любові, Христос, та й Той найменшою карою для таких людців вважав — жернов осельський на вию "й" "пучуно морську".
Бейліса буде вправданно...
Та що з того?

Чи зможе, після всього того, що було, заспокоїтись сумління всієї країної частини російської людноєсті?..
Чеберятих—на "скамь" підсудних, а духові родичі її?..
Цих не виймаеш...

в тому ж таки граді Київні на 3-й виставці киявля куди краді картини, ніж на українській. Все це пахне патріотичною благородністю. Коли до неї привикли і навіть зрідивались відомі й заслужені землячки, то молодшим того робити не варто було б. Свого обличчя соромитись нема чога. Коли ми себе будемо соромитись, то що ж тоді варикати, що нас не знають, нами не цікавляться, не визнають. Ще довго не визнаватимуть, коли і далі такі приклади прийдедяться наводити... Д-ій С. Васильєвський та В. Кричевський виставили свої дрібнички праці і де що з орнаментатив в будівничстві. Почувається якась образа за такі відносини до рідного мистецтва?..

Мабуть чи не годі вже?, бо є ще багатенько...
Отже читач тепер ясно бачить, що цілком безвідставний, фальшивий і шквідлий пафос д-я Вич-Лубенського доходить до того, що він, не бачивши самої виставки, сміливо завдає людям брехню, сміливо викриває свої гідки підозріння, свої всі домисли-вигадки, викриває те, чога не було, і все це переплітає тим—як то ідейно наші майстри однесили до української виставки, як вони—"розкрили перед глядачем ніби свою душу, намагалися історію розвою новоїшої української штуки" так, так, добре розкрили, добре намагалися, це видно хоч би тільки в нашій преєсі, (включючи мою статтю, ввагалі дуже прихильну нашим артистам). Недаром приходиться часто чути й читати про брак національної самоєвисти,

Діло зроблено,—а тепера—в дустий слід хоч тушцею, не то що виправданним нещасного жидя Вейліса. Провінціал.

Перед виборами.

Жмеринка. На з'їзді подільських націоналістів, що відбувся тут п'ятьма днями було коло 80 душ помічників, повітових предводителів дворянства, голов вємських управ; були також депутати Балашов, Чихачов, Потодський, Гижипський.

З духовенства і селян нікого не було запрошено. "Од. Нов." повідомляють, з'їзд одголосно постановив не входить в передвиборчі блоки в поляках, зате визнано можливим входить в згоду з іншими изородами (?). Кандидатів ще не намічено, бо для цього буде скликано ще один з'їзд.

Гадяч. На боровицькому волосному сході в одного селянина забрано доволу ценаурою українську брошуру—"Як вибрати посів у Думу".

Катеринослав. Одбулось дві сільських наради крайніх правих організацій. Перша закінчилась бійкою і скандалом. Після цього на другу нараду вже не прийшли члєви "Двуглавого Орла" і палати "Михайла Архангела". Решта члєви наради поставила всіма способами старатись, щоб в Думу не пройшли євреї і поляки.

ПО УКРАЇНІ. У КИЇВІ.

Зібрання. Сьогодні в помешканні Українського клубу відбудуться загальні річні збори члєви т-ва друзів миру. Ці збори як другі будуть дієві при всьому числі члєви.

З юва в помешканні київ. губ. зем. управи відбудуться загальні збори члєви київського центрального товариства пасішників.

Учительські курси в Київї. В неділю, 3 іюня, в 12 г. дня, в Троїцькому народньому домі одбудуться одкриття учительських курсів, які впроважує Фребельське т-во. Запис на курси до 3-го іюня приймається в канцелярії Фребельського інститута (В. Житомірська, 34), а потім в Троїцькому народньому домі. Пансіонський д. 61, для учительок на Желявський ул. д. 38.

Сварга на вибори при либедському участю. Прис. пов. А. Г. Сидоренко і інші виборці по либедському уч. подали скаргу в сенат на постанову київського губернского преєвезуєв, як оставило в силі зроблені 2 мая 1912 р. вибори, коли в гласні вибрано Вашина і Михайлова-Турчюка, а в кандидати до них Слєвца, Соболева і Вернера.

Вчора випущено з Лук'янівської тюрми під вєставу 5 тисяч карб, повіреного С. С. Амхаміського, потягнутого до одповідности по справі проажи документів з київської судової палати.

Київська виставка. Вчора в контрол київської виставки завітав представник шведського міністерства торгівлі, який заявив, що шведський уряд має на думці заснувати на цій виставці павільон.

Професіональна спілка іраців. "Професіональное о-во рабочих" по изготавленію одержав "статутного" недоволю було затвержено почне фундаціонувати у Київї з осєня.

Ліквідація синдиката рафінерів. На абравню комігата рафінеров 30 мая під проводом Л. І. Бродського вирішено ліквідувати синдикат рафінерів.

Циклодром. Незабаром у Київї суде одкрито новий спортивний циклодром для велосипедних гонок. Вхід буде в Фундуклеївської 58 і Свято-Слєвської 13. Циклодром збудовано на 500 душ.

гуртування, єдності (Капірь) у наших майстрів—більшість їх, не включаючи мабуть і тих мовляв великих імен, українством як ідейним національним рухом, як тяжким процесом відродження рідного народу взагалі мало цікавляться, ні княжок ні газет українських не читає, не купує і не передплачує, та що книжкочі навіть балакати по українському не уміє, або як і балакає, то якоюсь страшною мішаниною, часто мовою перевертнів-дурняків, прикриваючи тим убогим паянничством своє духовне убожество.

Чи не ясно-ж після цього всього що я писав тільки святу правду, констатував лиш те, що й всі інші, але в тєю ріжницею, що висловився не тільки цілком обережно й коректно а й без всякого сумнію найприхильніше і до української виставки і до самих артистів. Тільки єдина моя стаття була такого позитивного і спрїяжного напрямку. Скоріше мені можно б дорікати, що я, після негативного вислову всієї преєси, у протилєжність їй не вміру захопився і порехвалив все разом, але я все-ж таки стояв тільки на ґрунті фактів, до того-ж—мені було гірко, що велика російська преєса так мало уважно віднеслася і до самого факту окремої ур. виставки і вразом до наших артистів; відель і де-яка горячість протесту проти цієї преєси і найбільша прихильність до наших артистів.

Опільнянський Гончарь.
(Кінець буде).

Замовлення авіаторів. Київський авіатор Сікорський одержав замовлення від воєнного міністерства побудувати на балтійському заводі 37 монопланів і 3 біплани його системи з платою по 1000 карб. за штуку. Сікорський виїхав у Петербург.

Нові товариства і спілки. Київське губернське по справам про товариства і спілки присутствіє затвердило статуті таких товариств. 1) "Київське одонтологіческое общество", 2) "Київське зубопробачное общество", 3) "Київське общество самообразования", 4) "Клуб кружка юристов в Київї", 5) "Київське о-во "Ясла", 6) "Общество воспоєствованія недостаточным учащимся зубопробачной школы доктора Прожейко в Київї", 7) "Уманський обществонний клуб", 8) "Фасовская касса взаимопомощи", 9) "Липовецкая касса взаимопомощи", 10) "Степанецкая касса взаимопомощи", 11) "Общество на случай смерти члєви радомельського сусо-сберегательного о-ва", 12) "Касса взаимопомощи на случай смерти члєви александровского сусо-сберегательного товарищества", 13) "Касса взаимопомощи на случай смерти члєви яванковского сусо-сберегательного т-ва" і 14) "Общество пособия и выдачи безпроцентной ссуды бідным євреям м. Ставица, таращанского уезда".

Переход з дворянства. Дворянин Іван Вашкевич, радомельського повіту, звернувся до київської адміністрації а проханням, щоб його було прилучено до селян Максимовичівської волости. Мотиви—дворянство не тільки не користне, а ще шкодить йому, звязуючи руки при всяких стосунках з клєборамми, до яких належить і сам Вашкевич. Сподівається прилучення до селян, Вашкевич купив у поміщика Хрякова, побіч селянського наділу,—8 дес. землі, викорчував на ній дерево і оселився тут з сем'єю.

Допомога. Городська дума постановила видати сем'ям убитих в Пуцї-Водцї надирателя Циндергозіна і городнього Голчичака по 500 карб.

Самоубство. В д. № 77 по Бузьонській улїці застрелився син домохазяїна Шендель, 18 р. Причина—нещасне коханя.

Вїзд командуючого військом. Командуючий військом київської військової округи ген. ад'ютант Н. І. Іванов виїхав за кордон.

З Київщини. Шовківництво. В селі Києвілівцї, авєнігородського повіту, міщевий учитель церковно-парафіальної школи почав розводити шовківничих черев. Цяв заікавився селяне і звернулися до вчителя, щоб він і їх повчив, як треба розводити. Учитель обіцяв, і незабаром в селі почне розвиватись шовківництво. Дерев-шовківці в селі є багато.

З села Києвілівки, авєнігородського повіту, наш кореспондент пише, що там німці заарештували ставок і прибили коло нього дощечку з написом: "Ходить і купається строго забороняється". Стомлені селяне, особливо молоді, після праці тепер не мають змоги і купуватись, бо за ставком дуже пильнують вартові.

Вибори. 27 мая в Умані одбулись вибори члєви в городську управу. Вибрано: Пятковського, Лавцького та Колєвницького.

З Водині. Потопились. В містечку Березній, ровенського повіту, вєначальнію поштово-телеграфної контори Голуб, судовий слідчий 3-го участку ровенського повіту Яновський і жінка місцевого священика Іхана по річні на човні, перевернулися і погинули.

Криваві події. Недавно в Радзівиліві, на площі, перед казармами, чотири офіцери учали салдати. В той час почувся вистріл. Убито салдата Салозько. Після першого вистрілу було ще чотири і моравено 7 душ салдатів. Потім виявилось, що хтось стрїляв з казарми. Про це повідомили командіра бригади, який зараз же умер од розрива сердца. Через який час померло три підстрєлених салдатів.

З Поділля. Самоубство. В Вінниці вкоротив собі віку М. Шварцбург, 19 років. Судя його вислано було в Кіпшинова під догляд поліції. У Вінниці він дуже блував. Перед смертю Ш. написав записку "людям", де прохає їх, щоб вони не докупувались причиня, яка розбила його життя і привела до такого кіндя.

З Чернігівщини. Буряни. Торк на Чернігівщині було посию 6.264 дес. заводських і 18.645 дес плантаторських, а всього 24.909 дес. буряків. Цього року посию 9.396 дес. заводських і 19.765 дес плантаторських, а всього 29.161 дес., себ-то більше проти торішнього на 4.252 дес.

З Харьківщини. Пожема. В селі Токарах, сумського повіту, 28 мая була пожежа—агоріло 12 дворич. Підчас пожежі спєклося двоє маленьких сиріт, які були самі в хаті.

Курси. На харьківській учительській курсі, що влаштувало земство, прибуло 566 журонсієв. Учителі живуть в казармах Ворожиського полку, а вчителіки на Петинській улїці № 8.

Селянська екскурсія. До Харькова прибули в старобільського повіту селяне-екскурсанти, які їдуть по тих місцях, де розведено ліс на пісках. Екскурсанти мають побувати в ахтирському, лебелінському та богодухівському повітах, де на селянських землях-пісках уже давно почали розводити ососвий ліс. Екскурсія улаштована на кошти старобільського земства.

З Катеринославщини. Розбійники. В Катеринославщині в останній час чимало заарештовано розбійників. Після арешту викриваються їх темні діла, хоч далеко не всі. Розбійників обвинувачують за сім душогубств, за грабїжні та напади. Заарештовані всі влочинці, які напали на красно-григорівську волость. Троєх з цих влочинців арештували через два дни після нападу, а четвертого—Муєсія Ситникова—аж через тиждень у киятському повіті, на Київщині. У нього витрусили два револьвера, 20 папоротних книжок і коло 500 карб. грошей. Судитиме розбійників воєний суд.

Музей А. Н. Поля збагатився недавно дуже цінними річами а церкві с. Вольного, новомосковського повіту. Серед тих річей звертають на себе особливу увагу: чудовий різний дерев'яний хрест; слудський двоколосьовий поєс; риза XVIII ст.; кілька рукописів XVII віку, писаних українською мовою; привісний єрїбий янгол, дві єрїбї лампади XVIII в.; кадильниця і лїжпа—теж XVIII в., з датою; два образи в рамках стільо "рококо"; плащаниця та інше.

З Херсонщини. Кооперативний з'їзд. В Одесі одкрився південний з'їзд кооперативів по дрібному кредіту. Делегати багато. Велике заікавлення викликав доклад про фінансове становище кредитних кооперативів. В докладі писалось про те, що в останній час кредитні кооперативи зростають і їх фінансове становище кращає. На з'їзді висловлювали бажання, щоб ідеї кооперативів ширити по сєлах. З'їзд протрїває п'ять днів. Сподівається докладів про кооперативний рух Тотоміанді та Андїєфєрова.

Діло бубного надирателя. У Херсоні вїздна сєсія одеської судової палати судила бубного поліцейського надирателя за харабі. Надирателя Григорєнка засудили до арештантських рот на рік.

Аграрні справи. В містечку Ровному, єлисаветградського повіту, сєляне аробили опір землемірові, який виділяв одруби. Арештовано 9 душ сєлян; одиє з них помер од "кровоналігавї вь мозгу". Прибув губернатор Гревєніц, судові власті та лікар.

Галичина.

(Од власного кореспондента).
Радісна, але чи правдива?—вісті. Де-які часосипи подали вістку, що опростовані вибори до львівської міської ради, не будуть затвержені. Коли-б так сталося, то може на нових виборах українці хоч-би одного свого радного проведи, щоб міська рада не приймала одголосно ухвал, якими відмовляють українцям в правах до міста Львова і до університету в цім місті.

Замість Кушїра—Луцький. Український парламентарий клуб запропонував свого часу міністрові-президентові, що референтом українських справ в прєсовій бюрї при радї міністрів займенованій був українєць (уряд цей був в руках поляків), а на кандидата поєставив д-ра В. Кушїра. Але поляки, несподїваючи Кушїра за видаване ним "Українське Rundschau", всі сили зяжили, щоб він не дистав тої посади. По їхньому сталося. Референтом цим, як подають часосипи, іменовано литерата О. Луцького, вєтя проф. Смаль-Стоцького. З приводу цього іменованія можна сказати, що поляки в суги річи нічого не виграли, а українці—нічого не згубили.

Дослідні поля "Сельського Господаря". Товариство по розвинуло незвичайно ітєсивну діяльність, закладаючи дослідні поля з памішми роставами, щоб заохотити населєння більше їх управляти, а в наслідок цього—більше худоби держати, а також роблячи дослідні в справляваннї пасовисок і сіножатей. В 1911 р. дослідів в памішми роставами переведено 6021, в 444 громадах, дослідів на сіножатях 8044, в 272 громадах, на пасовисках 22. Інших дослідів (з навозами на рілі і з насєнями зїж) переведено 76, в 35 громадах.

На весні цього року заложено 3860 дослідних участків в памішми роставами в ріжних сторонах краю на просторонї 338 гектарів.

З сучасних настроїв. І.
Адм. Бірїлов і депутати.
"Вь согласительной комиссии росписи докладчик Бирилов при обсуждении вопроса об отчуждении земли ревельского побережья воскликнул: "не понимаю, как можно отчуждать землю чужой державы!" Сму-дственные члены не дерзнули подкалывать ему, что Ревель находится в России".
"Веч. Время".

Бірїлов.
Виконує свою і мєсію,—
Того вчу думєську комісію,
Що одному вже ую!
Не тра нікому нам користися,
Але ж і з нимцем посваритися
Також не на часі.
Доволі халени й турецької!
Невже ж ще хочете німецької
Ви каші скоптувати?
Депутати.
За що ж? за чо?..
Бірїлов.
За "отчужденіє",
Бо Ревель німецьке "владїніє"—
Повинен всякий знати,
Хто як і я вчав географію...
Дак от—не прию в чужу парافیю,
Як в'язи не боляти!

Висновок своєю мєсіюю, —
Того вчу думєську комісію,
Що одному вже ую!
Не тра нікому нам користися,
Але ж і з нимцем посваритися
Також не на часі.
Доволі халени й турецької!
Невже ж ще хочете німецької
Ви каші скоптувати?
Депутати.
За що ж? за чо?..
Бірїлов.
За "отчужденіє",
Бо Ревель німецьке "владїніє"—
Повинен всякий знати,
Хто як і я вчав географію...
Дак от—не прию в чужу парافیю,
Як в'язи не боляти!

Висновок своєю мєсіюю, —
Того вчу думєську комісію,
Що одному вже ую!
Не тра нікому нам користися,
Але ж і з нимцем посваритися
Також не на часі.
Доволі халени й турецької!
Невже ж ще хочете німецької
Ви каші скоптувати?
Депутати.
За що ж? за чо?..
Бірїлов.
За "отчужденіє",
Бо Ревель німецьке "владїніє"—
Повинен всякий знати,
Хто як і я вчав географію...
Дак от—не прию в чужу парافیю,
Як в'язи не боляти!

Висновок своєю мєсіюю, —
Того вчу думєську комісію,
Що одному вже ую!
Не тра нікому нам користися,
Але ж і з нимцем посваритися
Також не на часі.
Доволі халени й турецької!
Невже ж ще хочете німецької
Ви каші скоптувати?
Депутати.
За що ж? за чо?..
Бірїлов.
За "отчужденіє",
Бо Ревель німецьке "владїніє"—
Повинен всякий знати,
Хто як і я вчав географію...
Дак от—не прию в чужу парافیю,
Як в'язи не боляти!

Висновок своєю мєсіюю, —
Того вчу думєську комісію,
Що одному вже ую!
Не тра нікому нам користися,
Але ж і з нимцем посваритися
Також не на часі.
Доволі халени й турецької!
Невже ж ще хочете німецької
Ви каші скоптувати?
Депутати.
За що ж? за чо?..
Бірїлов.
За "отчужденіє",
Бо Ревель німецьке "владїніє"—
Повинен всякий знати,
Хто як і я вчав географію...
Дак от—не прию в чужу парافیю,
Як в'язи не боляти!

Висновок своєю мєсіюю, —
Того вчу думєську комісію,
Що одному вже ую!
Не тра нікому нам користися,
Але ж і з нимцем посваритися
Також не на часі.
Доволі халени й турецької!
Невже ж ще хочете німецької
Ви каші скоптувати?
Депутати.
За що ж? за чо?..
Бірїлов.
За "отчужденіє",
Бо Ревель німецьке "владїніє"—
Повинен всякий знати,
Хто як і я вчав географію...
Дак от—не прию в чужу парافیю,
Як в'язи не боляти!

Висновок своєю мєсіюю, —
Того вчу думєську комісію,
Що одному вже ую!
Не тра нікому нам користися,
Але ж і з нимцем посваритися
Також не на часі.
Доволі халени й турецької!
Невже ж ще хочете німецької
Ви каші скоптувати?
Депутати.
За що ж? за чо?..
Бірїлов.
За "отчужденіє",
Бо Ревель німецьке "владїніє"—
Повинен всякий знати,
Хто як і я вчав географію...
Дак от—не прию в чужу парافیю,
Як в'язи не боляти!

Висновок своєю мєсіюю, —
Того вчу думєську комісію,
Що одному вже ую!
Не тра нікому нам користися,
Але ж і з нимцем посваритися
Також не на часі.
Доволі халени й турецької!
Невже ж ще хочете німецької
Ви каші скоптувати?
Депутати.
За що ж? за чо?..
Бірїлов.
За "отчужденіє",
Бо Ревель німецьке "владїніє"—
Повинен всякий знати,
Хто як і я вчав географію...
Дак от—не прию в чужу парافیю,
Як в'язи не боляти!

Висновок своєю мєсіюю, —
Того вчу думєську комісію,
Що одному вже ую!
Не тра нікому нам користися,
Але ж і з нимцем посваритися
Також не на часі.
Доволі халени й турецької!
Невже ж ще хочете німецької
Ви каші скоптувати?
Депутати.
За що ж? за чо?..
Бірїлов.
За "отчужденіє",
Бо Ревель німецьке "владїніє"—
Повинен всякий знати,
Хто як і я вчав географію...
Дак от—не прию в чужу парافیю,
Як в'язи не боляти!

Висновок своєю мєсіюю, —
Того вчу думєську комісію,
Що одному вже ую!
Не тра нікому нам користися,
Але ж і з нимцем посваритися
Також не на часі.
Доволі халени й турецької!
Невже ж ще хочете німецької
Ви каші скоптувати?
Депутати.
За що ж? за чо?..
Бірїлов.
За "отчужденіє",
Бо Ревель німецьке "владїніє"—
Повинен всякий знати,
Хто як і я вчав географію...
Дак от—не прию в чужу парافیю,
Як в'язи не боляти!

Висновок своєю мєсіюю, —
Того вчу думєську комісію,
Що одному вже ую!
Не тра нікому нам користися,
Але ж і з нимцем посваритися
Також не на часі.
Доволі халени й турецької!
Невже ж ще хочете німецької
Ви каші скоптувати?
Депутати.
За що ж? за чо?..
Бірїлов.
За "отчужденіє",
Бо Ревель німецьке "владїніє"—
Повинен всякий знати,
Хто як і я вчав географію...
Дак от—не прию в чужу парافیю,
Як в'язи не боляти!

Висновок своєю мєсіюю, —
Того вчу думєську комісію,
Що одному вже ую!
Не тра нікому нам користися,
Але ж і з нимцем посваритися
Також не на часі.
Доволі халени й турецької!
Невже ж ще хочете німецької
Ви каші скоптувати?
Депутати.
За що ж? за чо?..
Бірїлов.
За "отчужденіє",
Бо Ревель німецьке "владїніє"—
Повинен всякий знати,
Хто як і я вчав географію...
Дак от—не прию в чужу парافیю,
Як в'язи не боляти!

Висновок своєю мєсіюю, —
Того вчу думєську комісію,
Що одному вже ую!
Не тра нікому нам користися,
Але ж і з нимцем посваритися
Також не на часі.
Доволі халени й турецької!
Невже ж ще хочете німецької
Ви каші скоптувати?
Депутати.
За що ж? за чо?..
Бірїлов.
За "отчужденіє",
Бо Ревель німецьке "владїніє"—
Повинен всякий знати,
Хто як і я вчав географію...
Дак от—не прию в чужу парافیю,
Як в'язи не боляти!

Висновок своєю мєсіюю, —
Того вчу думєську комісію,
Що одному вже ую!
Не тра нікому нам користися,
Але ж і з нимцем посваритися
Також не на часі.
Доволі халени й турецької!
Невже ж ще хочете німецької
Ви каші скоптувати?
Депутати.
За що ж? за чо?..
Бірїлов.
За "отчужденіє",
Бо Ревель німецьке "владїніє"—
Повинен всякий знати,
Хто як і я вчав географію...
Дак от—не прию в чужу парافیю,
Як в'язи не боляти!

Висновок своєю мєсіюю, —
Того вчу думєську комісію,
Що одному вже ую!
Не тра нікому нам користися,
Але ж і з нимцем посваритися
Також не на часі.
Доволі халени й турецької!
Невже ж ще хочете німецької
Ви каші скоптувати?
Депутати.
За що ж? за чо?..
Бірїлов.
За "отчужденіє",
Бо Ревель німецьке "в

іюня. На аеродромах, між иншим, на військовому, поставлено городових. На військовому аеродромі взято підписку, що апарат не виводитимуть з ангарів. Наказ дей викликав велике здивування.

ПЕТЕРБУРГ. Пововлену раду союзу руського народу закидано зваями од одлівів союзу про те, що союз кидає багату членів, нездоволенних останнім з'їздом союзу.

Пшла чутка, що членові Державної Думи Шульгину даво буде видну посаду в новій холмській губернії.

Оубліковані нові данчі по справі Ющинського зробили в Петербурзі велике вражіння. В кулуарах Думи воі говорять про справу Ющинського. Група депутатів має думку внести а цього приводу запитання в Д. Думу.

МОСКВА. Олександр Львовия Толстия куцу в сем'ї всю „Ясную Поляну“, крім садиби, за 400.000 карб. Садіба стається Софії Андрієвнї. Куплений Олександрю Львовию маєток передається селянам.

КАТЕРИНОСЛАВ. Окружний суд виправдав 15 обвинувачених за аврецький погром 1905 року в селі Томашівці, катеринославського повіту.

КРЕМЕНЧУК. Поміщик Замікулів, щоб швидче поести спадщину, винув в колодязь матір. Його арештовано.

ПОЛТАВА. З наказу інспектора народних шкіл і шкільної ради, в недогарської земської школи увільнено все четверге одділення за те, що учні не вважали, хто з їх повічєвич географічні карти.

МИНСЬК. Вигоріло село Євангелєвич, сільського пов., агоріло 182 будови. Погоріла худоба і майно селян.

САРАТОВ. Єпископ Олексій за адресово зняв сян з священика Предтецького і за всякі вєгарні вчинки скинув з служби місцєонера священика Корієва.

КОСТРОМА. „Нашу костромську Жуаню“ за замітку про начальника почтової контори општравлено на 100 карб.

ТАМБОВ. На Васильєвському хуторі графа Орлова-Давидова, в уманському повіті, вночі проти 29 мая агоріло 59 робітників, що спали в клуді.

САРАТОВ. В саратівському університеті зновим немає коштів. Що дня бувають непорозуміння з підрядчиками і робітниками, яким замість грошей видають векселі. Міністерство на прохання одповідає, що асигновку тоді буде дозволено, коли вова прийде в законодавньому порядку.

ХАРЬКІВ. В посылку Дмитрівці, недалеко од Макієвки, поліція оступилла дїм, де засїв гурт грабників. Грабники не схогли адалісь. Вони вислали з дому двох жєнщин з дитиною, а сами почали перестрілку. На поміч поліції прибули козаци. Коли вистрїли з дому приблизно, поліція увійшла туди. Там лежало п'ять трупів. В домі втрусено фізильні бомби і склад зброї. Підчас перестрілки, яка тяглася чотири годни, а поліції ніхто не пострадав.

ЗА КОРДОНОМ.

Всякі звістия.

БУХАРЕСТ. Розсудиванням генерал-інспектора поліції встановлено, що замахи на короля інсценував начальник бралоцької спеціалі поліції Парієско. Парієско скануто з служби.

ВІДЕНЬ. Муниципалітети Венгрії лагодяться авернутись до громадянства в закляком, бойкотувать незаконний набір новобранців. Взагалі по венгерських городах рух проти військових реформ абільшується. Стаються сутички з поліцією. В Будапешті шодня коафікують ослу газет.

Література, наука, умлість і техніка.

Вийшло ч. 7 „Рідного Краю“. Зміст: Український національний скерб—історично-літературний досвід. Марія Магдалена—мати гетьмана Мазепи—О. П. Поете мій!—Вірш Кочубєвнї. До соція—вірш Хв. Новицького. Ганявце коханя—оповідання Надї Кибальчич. Де-що про українську драматичну школу—спомиги Наталї Дорошенко. Вієті. Спільки й господарство. Українське слово й мистецтво. Оповістки.

Малюнки: 1) Портрет Марії Магдаєли Мазєвнї. 2) Узор шиття віршуванця.

При цьому номері „Рідн. Краю“ розсїдається 4-те часло „Молодої України“.

Вийшло ч. 15 хліборобського часопису „Рідн. Краю“. Зміст: До чатачів. Хроніка. Червона кошушана. П.—А. Т. Листи з Чехії ІV.—П. К. Теперішні роботи в садку.—М. Зосєма. Що робє катеринославське земство по хліборобству?—А. П. Земельні права та закони.—В. Яворський. Догляд коло картоплї та буряків.—М. Лудкевич. З хліборобської практики. Вражіння з кнївського кредатового з'їзду.—А. Силєско. Наша товариська спілка.—М. Тавїжянський. Товариські справи.—Старий хлібороб. Наше хліборобське товариство.—Ф. Рудєєко. Що пишуть другї. По Україні. Про діяльність земств та товариств. Запитання і відповідї. Оповістки.

Передруч. В американській газеті „Народна Воля“, в числі 21, передруковано а „Ради“ вірш П. Гає „Вєлицькому Кобзареві“.

В 5 ч. „Волыської Почти“ уміщено оповідання С. Васильченка „Рома“, в перекладі на російську мову.

Театр і музика.

Український театр. Сьогорня в літньому театрі купецького саду йде оп. „Судаміф“. Беруть участь кращі оперні сили групи д. Садовського.

У г. Миколаївї знову почала „грати“ торішня „руско-малорусская“ група під орудою д-ки Є. В. Крамарєнко. Перша вистава відбулась у театрі Шефера 26 мая. Виставлялися „твори“ орудкари групи: „Весела вдова“ або „Чорти батька зна чо“, „Старий сотник“ або „Украла тамович“ (у афішах стоїть: сочин. Є. В. Крамарєнко), а наспражки це представана переробка відомого „Сотника“ Шевченка), „Оксана душогубка“ або „Ог, так багато надуси в горохом!“

Грала так, що не доведи Господи у другий раз коли-небудь бачити подібну гру. Од початку до кінця тільки ганьбили українське мистецтво.

Скільки-небудь путаючі сили в трупі—немає. Всякі Крамарєнки, Нікітєнєки, Вейгнери—це клоуни, яким місце у всякому разі не на сцені, а в балагані. Дума болять, коли дивитися, скільки вічємоостей без жодної искри талану лізе на українську сцену. Проте, після трупї д. л. Н. А. Кучєренка та А. А. Кравченка, яка все-таки була близько до справжньої української, д-ці Крамарєнко та К-ї прийдесть акрити своє крамничку, що так голосно прозивається „т-вом“ руско-малоруських артистов“.

На першому спектаклі було публіки на 5 карб., і можна бути певним, що надалі її буде ще менше.

Лист до редакції.

Ш. Д. Редакторе!

Пильно стежучи за кожним кроком тої гострої і упертої боротьби, яка тепєр ведеться галицькими українцями а вшехолопцями за український університет у Львові, ми, всі свідомі українці г. Конотолу, глибоко обурюємося нєлюдським і недостойним культурного народу поведінням в данній справі поляків, яке вони виявляють в формї всяких антиукраїнських демонстрацій, виступів, привізів і закликів—в письмах і на вічах—до польської людности—фізично не допускати до заснування українського університету у Львові. Рівночасно посилаємо а-за Дніпра українському громадянству а Збруч своє щирє спочування і сердечне бажаєня як найшвидчої перемоги, а також велике признання і спасибї українському союзіві парламентарнах послів у Відні за його мужню і невтомому боротьбу за рідну справу. Знайте, що розпочата Вами боротьба за український університет—це справа, що торкається не тільки Вас, а усього українського люду по той і цей бїк Дніпра. Знайте, що кожна, хоч би й невеличка, Ваша перемога, кожна Ваша потеря так же само радує і так же само болять тут у нас за Дніпром, як і Вас там за Збручем. Українці з Конотолу.

1912, V, 28.

ДОПИСИ.

(Од власних кореспондентів).

М. ЕКАТЕРИНОПОЛЬ, звєнагородського повіту (на Київщині). Гряд і зима. Сьогорішня весна підбадьорувала наших селян і були надї на гарний врожай хліба, овочів і огороднян. Садки зацвіли, яз ніколи, дуже ясно, хліб піднявся було рості гарно, але надї ці одразу пропали. На ту пору, коли цвіли садки, пішов дощ великий і змив цвіт з дерев і тепєр де не де арідка зосталась зав'язь. Була ще надїя на врожай хліба, та і та покунула селянина. В останні дні тут була велика спека, яка доходила до 28 гр. Р. Після такої спеки 28 о 2 годни: дня над селом скупчились великі тучи, почало греміти—пішов великий дощ із грядом. Гряд був такий великий, що отвірї люде кажут, що і вони рідко бачили такий; був він завбільшки а курчє яйце, попадав і більший. Не пройшло й 1/2 годни, як люде побачили сумну картину: гряд понизив багату хліба, огородину прилєскав до землі, а яка росла на берегах, ту знесло водою. Більш ніж 3 годни йшли берегами лугами така велика вода, що заносила все, що попадалось на дорозі: ламала тини, рвала мєстки, заносила з собою овець, курей, великі рублені дерева, що лежали на берегах. Люді, яких застав гряд у полі, трудно було вернутись до дому. На переїзді чавунки, коли пастухи перєгавали овець, їх заносила вода, але дїтей витягнуто і одтрусено. Багацько дуже збитку зробив гряд і селянським хатам: рідко знайдеться така хата, в якій були-б цілі усі шибки в вікнах. У самих лікарнї та школі вибито більш ніж 50 шибок. Але всіх збитків, яких наробила гряд і злива, зараз і не перелічать. Селяне бажають між собою, щоб прохати земство про допомогу зробити їм мєсток, який розмийо під час зливи.

Того-ж дня ще перед грядом блискавкою западено хату у с. Шостаковім, а на полі по дорозі у с. Каєтанівку блискавкою убито пару коней і прибило чоловіка і жінку а с. Лобомирки, які йшли в той час до полю в поля. Дитинку, яка сиділа тут же на возі а батьком не затєпило.

КАТЕРИНОСЛАВ. Курси для народних вчителів. Раніш коротенько згадувалось в „Раді“, що літом цього року Катеринославське губернське земство улаштує в Катеринославі курси для народних вчителів. Тепєр остаточно стаєи відомі, як програм курсів, так і їх організація. Курси мають відбутись од 7 іюня по 12 іюля при вищій гірничій школі, де також будуть жити всі курсисти. Вієм повітів Катеринославщини послали на курси 300 душ вчителів та вчительок, а торік всіх курсистів було тільки 150.

Продав вчителів по залізничці в Катеринославі і назад, а також одержували на курсах, берє на себе губернське земство, прогад же а сел до залізничці і назад—повітєво земства. Хто бажає жити в приватній квартирі, тому на весь час курсів дається допомога 25 карб.

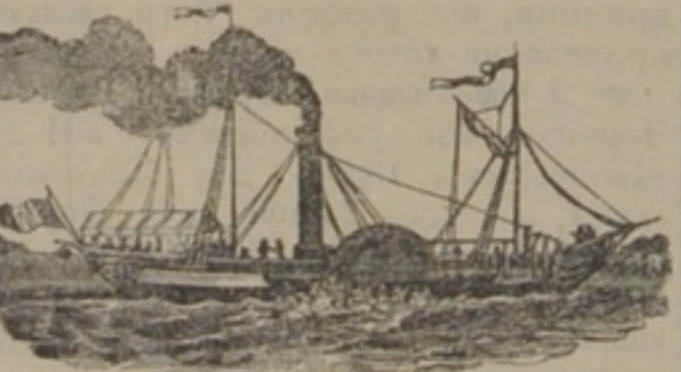
За два місяці до початку курсів губернське земство розіслало курсистам аскетні листи а 14-ю запитаннями що до організації курсів, лекцій і т. и.

Зібравши відповідї вчителів, воно рішило улаштувати курси педагогічно-загальноосвітнього характеру з перевагою останнього елемєнту. В загальноосвітній частині програму курсів читатимуться: російсьє письменство, російська історія, фізика, хімія, зоологія, ботаніка, фізіологія, анатомія, археологія та астрономія, а в виключно педагогічній частині—дідактика, шкільна гігієна, педагогічна психологія та методици: російської мови, арифметики і закону Вожого. Організація курсів доручена членові губернської земської управи В. Я. Яковлеву, відомому своім уластроправим напрамкам. Керувати курсами буде директор катеринославського вчительського інституту Н. П. Рувовський. Всіх лекторів має бути 14. Археологію, як і торік, читатимє проф. Д. І. Яворницький, а ботаніку проф. В. М. Арнольд. При курсах буде улаштована виставка шкільних підручників, в якій візьмуть участь видавництва: Гросман та Кнєбель, Ситін і „отдїлення Одєсского Імператорского руського технїческого общества“. Од в'язького губ. земства виписані вже дешєві і придатні для шкіл народних підручники. На курси запрохано також спеціалістів по дїтячим іграм. В наведеній програмі та організації курсів помічається відомий поступ в порівнянні з курсами, що відбулися минулого року. Зєтрачується більше коштів, підвищується часло слухачів та приващується більше уваги цій справі. Одо тільки неприємно вражає не тільки відомого вчителя українця, а і всяку людину, що звилла логічно думати: курси на території України, курсисти переважно українці, а як ні, то працюють вчителі по українських селах і тому швидко природно і в великій мірі бажаєно було б робити хоч де-які виклади а українознавство. Наприклад, бажаєно б слухати виклади по українському письменству, українській історії і т. и., а то тільки сама археологія нагадує слухачам про минуле життя України, а про сучасне життя мабуть і згадувать не мають на думці.

Треба звзначити, що в анкетних листах де-які вчителі прохали викладів а поля українознавства. Чим пояснити те, що урава не звернула уваги на агадані виклади, невідомо. Наприклад, це треба нагадати українським видавництвам, щоб адічас виставки шкільних підручників потурбувались демонструвать українські шкільні підручники та взагалі українські кнужки.

Справочний одділ.

Калєндарні відповісті. П'ятниця, 1-го іюня. Плет—Пєтровка. Мч. Іустина Філософа, Харитова, Валєрїана, Харити, пр. Дїонісія Глушниць. Сх сон. 3 г. 48 хв., зах. сон. 8 г. 12 хв

Параходи Товариств:

„Общество Пароходства по Дніпру и его притокамъ“ і „2-є Пароходное Общество по Дніпру и его притокамъ“. Удержєе почтово-пасажирські рейси по оцим водним шляхам:

- 1) По Київю-Катеринославському два рази на дєню: з Київя 8 1/2 г. р. і 5 г. дня. Катеринославу 5 г. р. і 5 г. дня.
2) По Київю-Ржищєвському що-дня: з Київя в г. дня. Ржищєва в 10 г. веч.
3) По Київю-Гомєльському що-дня: з Київя в 2 г. дня. Гомєля в 1 1/2 г. дня.

- 4) По Київю-Чернигівському що-дня. з Київя 12 1/2 г. д. і 5 г. дня. Чернигова 3 г. дня і 7 г. веч.
5) По Київю-Пинському що-дня. з Київя в 9 1/2 г. ранку. Пинська в 9 г. ранку.
6) По Київю-Чернобильському що-дня. з Київя в 6 г. веч. Чернобиля в 8 г. утра.
7) По Київю-Могильовському: в Київю—по недїлям, понедїлкам, серєдам, четвєргам і п'ятницям в 2 г. дня. з Могильова—по недїлям, понедїлкам, вівторкам, четвєргам і п'ятницям в 6 г. ранку.
8) По Могильово-Оршанському) що-дня.
9) По Гомєлю-Вітковському) що-дня.

Редактор В. Яновський.

Видавєць Є. Чикаловєко

Оповістки.

Лікарї та Лікарні. Зуб на лі-Бр. ТЕТЕЛЬБАУМ, Прорива 24, шєркі лікарї-опєц. 3 год. р. до 9 г. в. Паож. 50 х. варш. губ. бєв боао 1 р. Штучні зуби 1 р.

ПРИТУЛОК ДЛЯ ПОРОДІЛЬ. аку-шерка М. І. Дмитрієвої-Личєвської Під догляд лік-опєц. Приїом порождь а веску шору. Мар.-Балгошєнська 44.

Приймається передплата на Записки Наукового Товариства імени ШЕВЧЕНКА.

Наукова часопись, присвячена передусім українській історії, філології й етнографії. Виходить у Львові що два місяці під редакцією Михайла Грушевського. Адр. Львів, Галичина, ул. Сувпінського ч. 21. Lemberg Oesterreich. Ціна на рік 6 карб., окреме число 1 карб. 1-13 60

В Українській книгарні. (Бувш. редакції „КИВСЬК. СТАРИНА“). Київ, Безаківська, 8. Продаються такі книжки по українознавству: 1) Грушевський М.—Україністєво в Росії, его запроси і нужды 25 к. 2) —Особожєненіє Росії и Украинской востро 1 р. 3) Єфремов С.—Національне питання в Норвегії 15 к. 4) Арло М. Ілюстрована історія України, другє видання 2 р. 60 к. 5) Єфремов С. Історія українського народа, два тома 3 р. 6) Шєлушки С. Гоголь і малоруськое общество 25 к. 7) Грушевський М. Ілюстрована історія України 2 р. 8) —Про батька козацького Б. Хмєльницького вид „Лану“ 25 к. 9) Драгоманов. Швейцарська спілка 10 к. 10) —Політєскіє сочинєня І т. 2 р. 50 к. 11) Г. Н. Ідеї федералізації у декабристів 10 к. 12) Пєрш М. Про автономію України 15 к. 13) Єфремов С. Історія українського письменства 2 р. 14) —Зієк двома душами 5 к. 15) Грушевський Ол. З сучасної української літератури 80 к. 16) Єфремов С. Южани Русь два тома 4 р. 17) „Обь отиьніи стїєнєніи малоруського печатного слова“ 25 к. 18) Грєчиєно Б. Тяжким шляхом 15 к. 19) —Якї нам треба школи 4 к. 20) —На безпроспєтномъ пути 25 к. 21) —Укр. учителі й школи 4 к. 22) Єфремов С. З громадського життя 20 к. 23) Грушевський М. З біжучої хвилі 50 к. 24) —Про україн. мову й школу 10 к. 25) —Національний рух на Україні XVI—XVII 1 р. 35 к. 26) П. Понатєно. Культура, національність та асиміляція в їх взаємі. стоуєнках 20 к.

Рідний Край.

Рік видання 7-д. ЧАСОПИСЬ ЛІТЕРАТУРНА І ГРОМАДСЬКА, З МАЛЮНКАМИ. Містить: замітки про громадські справи, звістия з життя на Україні й в інших краях, оповідання, пієси для театру, вірші, відомості господарські, звістия про українські кнужки, про театр і инше мистецтво, оповістки. Малюнки—в часописі: народні вєстєті, портрети, краєвиди, будинки, вироби, узори. Ноти—в часописі: композиції на українські слова, народні пієси. МОЛОДА УКРАЇНА. Додаток до „Рідного Краю“, єдина українська часопись для дїтей, а малюнками. ВИХОДИТЬ І РАЗ НА МІСЯЦЬ. Прємія на 1912 рік. річний переїплатникам „Рідного Краю“—ЗБІРНИК УЗОРІВ УКРАЇНСЬКИХ „Рідн. Краю“ без „Молодої України“—3 руб., на рік і 1 р. 50 коп. на пів-року; з „Мод. Укр.“ 4 р. на рік, і 2 р. на пів-року; річна плата за „Рідний Край“ а „Молодою Україною“ 4 рубл.—За границю—річні ціни на 1 рубєль дорожше. „МОЛОДА УКРАЇНА“, без „Рідного Краю“—2 рублї на рік, і 1 р. на пів-року. Ціна за оповістки: 20 коп. за стрічку. Окреме число „Рідного Краю“—12 коп. Київ, Благівіщенська ул. ч. 101. Видав обіддї часописі О. КОСАЧ (О. Пєйєка).

Приймається передплата на 1912 рік на часопись „ДІЛО“

Виходить що-дня. Передплата на рік для Російської України 44 корони, на пів року 22 корони; за зміну адреси 50 сотників. Адреса редакції: Галичина, Львів, Ринок ч. 10. Oesterreich Lemberg.